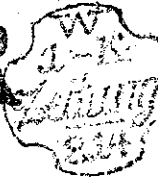

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken November 25-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Olasz Ország.

A' volt Radetzky, most az Angliai Régens Princz' Huszár Regementjénél lévő Cs. K. Kapitány Bartoffy András úr, Romába megerkezvén, *Don Guiseppe Cerfogli* Austriai Kanonok úrtól kísértetvén, minekelötte Pápa ő Szentsége Castel Gondol fóból Romába bejött volna, a' Cardialis Pacca Vice-Státusitoknok 's a' Cs. K. Követ Ritter Lebzelttern úrak tudtávság kimentésébe, ott a' Pápai fő Udvarimestertől megkülömböztetéssel fogadtatott, ebédre hivattatott, 's azután Pápa ő Szentségehez is bévezettetett, ki is őtet kísérőjével egyetemben, nagy kegyességgel fogadta, a' nevezett vitéz Huszár Regementről, valamint szintén az ő Austriai Cs. K. Felsége országlása alatt egyyesítettve lévő minden népeknek dítséretes tulajdonságaikrol nagy magasztalással beszélt. Ez a' Regement lévén az, melynek az a' szerentséje volt, hogy a' Szent Atyát az ő Frantzia országból Roma felé való visszaútózásakor a' Taronál, a' Frantzia tisztektől és seregektől által vegye 's Róma felé elkísérje, 's azután Romában is az ő Szentsége' személye körül szolgálatot tegyen: tehát a' maga megelégedésének kinyilatkoztatására meg határozta vala ő Szentsége, hogy a' nevezett Regementet egy lovas zászlóval megajándé-

kozza 's ezen zászlót a' Kapitány Ur mostan által vegye. Ez a' Pápa parantsolatjára készítettett drága zászló égygyik oldalán az Austriai czimmerrel egyetemben a' Császári Sast mutatja, szkofiummal drágán kivetve és körül véve. A' más oldalán szemléltetik az Isten' anyjának mint Magyar ország oltalmazó aszszoujának, 's a' gyermek Jésusnak képe, úgy festve, mint ha kezét nyújtana a' Pápának, hogy őtet a' maga székébe vissza hozza. Alatt egy fél hold szemléltetik, melybe ez a' distichon van beíratatva:

Hungariae Patrona Pium Comitator in Urbem
O Felix tanto Roma sub auspicio!

Egygyik oldalán jó meszsire látszik a' Vaticanum, a' más oldalán pedig a' Pápa Familiájának czimere két Géniusoktól körülvéttetve, mellyeknek égygyike mint Romai származás úgy lévén lerajzol-
tatva, a' czimert tartja, a' másik pedig, mint Magyar, megeróssiti azon a' hármas koronát.

Ezen audientziának végződése után Pápa ő Szentsége a' Kapitány úrtól és a' Kanonok úrtól kísértetvén, a' kastélyban lévő templomba ment, a' hol már sok fő Papok öszszegyülekezvén, ennek a' nevezetes zászlónak megszenteltetése véghez vitetett; melly után a' zászló a' Pápának egy Bullájával égygyütt, Kapitány Bar-

toffy úrnak által adatott, hogy vigye-el a' Régementhez.

Az Angliai Régens Princez' felesége November 5 dik napján Romából tovább indult Nápoly felé.

Persia.

A' Sz. Petersburgi újságban egy levél adatik elő, melly az ott fennálló, úgy nevezett Bibliatársaságnak gyűlésében, námt nevezetes ritkavág, 's mint a' Biblia' esmerettségének terjedésére nézve megjegyzet érdemlő történet, így fordúl elő. A' levelet a' Persiai Király Fatch Ali Schach Kajar írta az onnét haza felé induló *Sir Gore Ouseley* nevű Anglus Követhez. Foglalatja ez: —

„Az Istennek nevében, kinek dicsérete nagyobb mindenkéül: —

„Felséges akarátunk az, hogy a' mi kedves, hűséges, és egyenes szívű barátunk; a' betsületet és tiszteletet érdemlő Ritter Gore Ouseley, az ő Nagy Britanniai Felsége rendkívül való Követje, a' kit mi egészen különös tiszteletre és megbetsületésre méltóztattunk, tudósítások a' felől, hogy az *Evangélium* a' könyve, melly a' boldog emlékezetű tudós *Henrik Márton* buzgó törekedése által Persiai nyelvre által fordítottott, és a' mellyet Uraságod nekünk azon nagy rágos, tiszteletes, tudós, és megvilágosodott keresztény társaság' nevében által adott, a' melly társaság a' végre állott össze, hogy a' *Jésus*' tudományának isteni könyveit, kinek valamint minden Próferátának neve békérséget és áldást adjon! 's a' melly könyv azt érdemelte, hogy mi tollunk felségesen fogadtassék. Az *Evangélium*' könyve a' *Henrik Márton* fáradozása által valósággal egészen egy szent könyvhöz illő stílussal fordítottott, tudni illik értelmes és egy ügyű stílussal. *Máté, Márk, Lukás, és János*, már régtől fogva esmeretesek Persiában: de már most az egész új Testamentom

tökéletesen és legfundamentosabban le van fordítottva, melly történet a' mi felséges és megvilágosodott lelkünknek új megelégedése' kütféjvé lett. Még a' mi országunkban régebben esmeretessé lett *Evangelisták* sem voltak ily tisztán és ily világosan általfordítottva: melyre nézve mi ezzel az új, gazdag és tökéletes fordítással különösen meg vagyunk elégedve. Melyhezképpést mi a' könyörületesség' Istenségének kegyelmével, azon szolgálóink, a' kik a' mi ábrázatunk' eleibe bocsátottak, megparantsóljuk, hogy az említett irást, eleitől fogva végig olvassák előttük, hogy mi arra figyelmetesen 's pontos megfontolással réá halgathassunk, 's minden szavait megérthessük. Méltóztasson Uraságod ezen tiszteletes, tudós, és megvilágosodott társaságnak szívét a' mi nagy tiszteletünknek s jó indulatunknak jelentese által megörvendeztetni, 's ezeknek a' megkülönböztetett embereknak, a' kik azt a' nemes kötelességet magokra vállalták, hogy a' szent *Evangéliumok*' 's a' szent irás' egyéb részeinek valóságos értelmét és lelkét megmagyarázzák és terjeszsek, megmondani, hogy ók a' mi Királyi kegyelmünkkel érdemek szerént megtiszteltettek. —

„Az Ur tartsa kötelességének telyesíteni azt, a' mit az Urra bízottam. —

„Költ *Rebiben*, a' *Hedschra* (*Hegira*) 1229-dik esztendejében (1814-ben). —

„Fatch Ali Schach Kajar.

Erről az Angliai Társaságról, melyről a' Persiai Király ebben a' levélben ily nagy betsülettel emlékezik, azt lehet megjegyezni, hogy ez a' Biblia'nak minden fele nyelvekre való általfordítottása, 's annak a' világ' legmeszezebb lévő részén való megismertetése által iparkodik gyarapítani a' Kristus' tudományát. Hogy iparkodásai nem mindegy foganat nélkül valók legyenek, bizonyítja közelebről a'

Persiai Királynak ezen levele is. Találtak ezen Biblia-Társaságnak követői is, a' mellyek a' Bibliának hasonló terjesztése által iparkodnak hasonló czélt érni. Ilyen társaság az is, a' melly Sz. Petersburgban állott labra, s feljebb említődék.

Szövetséges Belgium és N. Britannia.

Ugy lehet észre venni, hogy sok dolgoknak folytatása azon az ösvényen indult meg Szövetséges Belgiumban, mellyen az Anglus országloszok igen dicsősségesen halad már jó időtől fogva előre. A' minap írtuk, hogy a' nyomtatás' s könyvkereskedés' állapotjára nevezé éppen azon rendet hirdettette ki a' Szövetséges Belgium' Uralkodó Fejedelme, Brüsszelből, melly Angliában is fennáll. Most éppen egy forma rendtartással nyitották meg, Szövetséges Belgiumban, Hágában, az Uralkodó Fejedelem November 7-dikén a' közönséges Rendek gyűlésének, Londonban pedig a' Régens Princz a' Parlamentumnak ülését a' folyó November 8-dikán. A' beszédeket, mellyeket ők a' thronusból felolvastak, mind ott mind itt nagyon varta s nagy figyelmetességgel fogadta a' közönség, gondolván, hogy jövendőre nézve sokat tanulhat belőlök (Ezen beszédeket, a' kinek tetszik, alább a' (*) (***) jegyek alatt a' toldalékban olvashatja).

A' mi az Angliai Régens Princz' beszédjét illeti, a' Princznek eltávozása után az Aló Ház' tagjai vissza mentek a' magok szalájokba, a' Felső Ház' pedig e'képpen folytatta elkezdett munkáját: —

Az előfűlő még egyszer felolvastatta a' Princz' beszédjét a' thronusból; az után fellállott Gróf Abbingdon, magasztalta egy darabig az Országloszoknak magaviselésit, a' dolgoknak boldog állapotját, s végrezetre javasolta a' bevett szokás szerint való megköszönést. Hasonló értelmű beszéddel javasolta ugyan ezt Lord DePamare —

Darnley ellenkező módon jelentette ki magát, azt mondván; hogy igen szeretné, ha az előbbeni Orátorokkal egy érte-

lemben lehetne: de midőn azt látja, hogy Nagy Britannia a' száraz földön folytatott hadakozásnak ily szerentsés végződése után a' bekességből semmi nyereséget nem hajt magának; hogy Belgiumban még most is nagy számú sereget kénytelenítetik tartani; hogy a' Bétsi Congressuson folyó tárgyak még tisztába nem hozattak; és hogy az Anglus seregeknek Amerikában való próbatételei vissza verettek, s telességgel nem teledkedhet, hogy a' buzgólkodó megelegedés helyett inkább békérelékedést ne műtasson. Szenbetűnő, úgy mond, hogy a' míg a' szárazon tsatározó seregek ily dicsősségre kaptak, a' tengeri erő, meghomályosittatni engedte a' maga dicsősséget, még pedig abban az időben, mikor csak az Amerikaiak ellen kellett hadakozni. A' mi a' Bétsi Congressust illeti, eltelt már az ideje annak, hogy Anglia innét valamely kedves resultatumot várhasson. Akkor lehetett volna ezt remélni, mikor a' Szövetségesek még Párisban voltak. Képtelenség gondolni azt, hogy Anglia már most valamely czélját, melly a' szíven fekszik, elérhesse, a' milylen p. o. a' Szeretsen-vásár, hogy tudniillik ezt minden tengeri kereskedő nemzetek el-töröljék. (Az Anglusok azért iparkodnak ily nagyon azon, hogy más nemzetek is töröljék el ezt a' út, de nyereséges embervásárt, hogyha mások e' féle rabszolgákkal művelhetik a' magok tuzor és kávétermő földjeiket, ők pedig, a' kik ezen rabszolgákat már öltörlötték, héres munkásokkal kénytelenítetek a' magokat műveltetni: ebből a' fog következni, hogy ők a' magok termését nem adhatják olly óltsón mint mások, melyre nézve az ő kereskedések meg fog töökkenni). —

Lord Grenville is olyan értelemben volt, mint Lord Darnley. Azt mondja: hogy a' tengeri erő nem kormányoztatott illendőképpen, és ő a' thronusból elmondott beszédet általjában nem hagyhatja helybe. Ennyi iparkodás s a' czél-

nak ily szerentsés elérése után azt lehetett volna remélni, hogy ezen beszédben az adónak és áldozattételeknek kissébedéseket hallhatja az ember, pedig e' helyett új költségek 's új iparkodások kívántatnak. Ezen beszéd szerint az Amerikai háborúnak nem soká lejendő megszűnését nem remélhetni, pedig ezt már most niots miért folytatni. — Sok e'féléknek elő hordása után leszállott Lord Grenville a' Bétsi congressusra is, — Ő, úgymond meg hiszi, hogy ennek halasztatását elkerülhetetlen okok tették szükségessé: de az is igaz másfelől, hogy Angliára nézve ezen haladásnak minden napja káros volt, 's az ő Európának környülállásaiba való befolyását gyengítette. E' miatt egész Európa vesztett. Végezetre az is igen szembe tűnő, hogy Anglia egész ármádát tart Flaudriában a' hadi lábón, 's ezekről a' Parlamentumnak még is semmi nem mondatik. —

Az után Lord Melville, Lord Liverpool, 's mások az Országlószék' pártját fogván, az előbbeni Orátoroknak ellenvetéseiket iparkodtak megczáfolni, azt mondván egyebek között, hogy az Amerikai hadakozást nem lehet szerentsétlennnek mondani, mint hogy ebben 20,000 Amerikai-hajós emberek és 1900 hajók kerültek Anglia' kezire, Kanadáról és még nem lehet itélni, mert onnét nem érkeztek még a' hivatal szerint való tudósítások, 's az Anglus sereg' szerentsétlenségiről csak az Amerikai levelek irtak. Hogy Anglia még most is nagy sereget tart hadi lábón, ezt a' jelen lévő környülállásokból lehet megmagyarázni: Lord Liverpool maga is úgy itél, hogy Európának tsen-

dességére nézve annál hasznosabb lenne, mennél hamarább meghatározhatatnának a' Congressuson folyó nagy dolgok: de ha azoknak a' törtézeteknek nagyságokat 's különbözőléteket meggondolja az ember, a' mellyeknek 20 esztendeig tartott terhes hadakozás után el kell igazítani, nem lehet tudálni azt, hogy a' dolgok egy kevéssé lassan folynak, 's a' t.

Több e'féle vetélkedések után voksolás alá bocsátott a' kérdés, hogy t. i. meg kell-e köszönni a' Princznek, hogy a' Parlamentumhoz ezen beszédet intézte, a' melly is a' gyűlésnek minden meghasonlása nélkül meghatározottat.

Az Alsó háznak ugyan ezen tárgy felett való tanátskozasairól, a' jövő árkusban fogunk írni.

Spanyol Ország.

A' Párisi újságokban kijött Madridi tudósítások szerint minden órán vártak a' Cortesek' nevezetesebb orátoraira kimondandó ítéletnek kihirdettetését. A' bűnösök' megítéltetésében nintsen tekintet sem öregségre sem előbbeni érdemekre. Az Ildefonsoi, 70 esztendejét tölő, örökké tiszteletben volt Abbás, holtá' napjái egy klastromba küldettéit 's javai elvétettek. Hajdani Hadiminister Odonoju egy várba zárattatott. E' történt Gen. Gironnal, a' ki magát az utóbbi háboruban megkülömböztetve viselte.

— A' Király egész házával elúztatott vala Madridból az Eskurial kastelyba, de nem soká ismét vissza érkezett Madridba.

Nov. 23-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 266 5/8 forintot Váltószedulában. Egy Cs. aranyért 12 forintot 22 krt.